

Home>Find a legal professional>Types of legal professions

Please note that the original language version of this page [lv](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [fr](#) have already been translated.

Swipe to change

Latvian

Vrste pravniških poklicev

Latvia

Ta oddelek vsebuje pregled različnih pravniških poklicev v Latviji.

Tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo Republike Latvije (Prokuratūra) je enoten, centraliziran, tristopenjski pravosodni organ. Vodi ga **generalni državni tožilec (ģenerālprokurors)**.

Naloga državnega tožilstva je **odzivati se na kršitve zakona in zagotoviti, da se zadeve v zvezi s takimi kršitvami rešujejo** v skladu z zakonsko določenim postopkom. Državno tožilstvo sestavljajo institucije na naslednjih stopnjah:

generalno državno tožilstvo (*ģenerālprokuratūra*),

regionalna državna tožilstva (*tiesu apgabalu prokuratūras*),

okrožna ali mestna državna tožilstva (*rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras*),

specializirana državna tožilstva (*specializētas prokuratūras*).

Po potrebi lahko generalni državni tožilec ustanovi specializirano državno tožilstvo za posebno področje, ki ima status okrožnega ali regionalnega državnega tožilstva. V Latviji je trenutno **pet specializiranih državnih tožilstev**:

specializirano državno tožilstvo za organizirani kriminal in druga področja;

specializirano večpodročno državno tožilstvo;

državno tožilstvo Rige za cestni promet;

državno tožilstvo za preiskovanje finančnega in gospodarskega kriminala;

državno tožilstvo za preiskovanje kaznivih dejanj v zvezi z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami.

Generalno državno tožilstvo lahko tudi nadzoruje delo javnih organov, ki sami sicer ne delujejo kot tožilstva, vendar opravljajo nekatere naloge v kazenskem postopku, ki spadajo v njihovo pristojnost. Te organe ustanovi, reorganizira in razpusti generalni državni tožilec. Generalni državni tožilec sprejema tudi strukturne in kadrovske odločitve za te organe v skladu z viri, dodeljenimi iz državnega proračuna. Do zdaj je bil ustanovljen le en tak organ, in sicer **urad za boj proti pranju denarja**.

Državna tožilstva so del sodnega sistema, kar pomeni, da delujejo neodvisno od zakonodajne in izvršilne veje oblasti. *Saeima* (latvijski parlament), kabinet ministrov in predsednik lahko državnemu tožilstvu dajo navodilo, da preveri dejstva v zvezi s kršitvami, od generalnega državnega tožilstva pa lahko zahtevajo pojasnila. Ne smejo pa posegati v delo zadevnega državnega tožilstva, tudi če preiskuje kršitve, ki imajo velik nacionalni pomen.

Državni tožilci lahko izpodbijajo pravne akte, ki so jih sprejeli kabinet ministrov in javni organi, če niso v skladu z zakonom. Generalni državni tožilec in glavni državni tožilci oddelkov generalnega državnega tožilstva se lahko udeležujejo sej kabineta ministrov in izrazijo svoje mnenje o vprašanih, ki so predmet razprav.

Vloga in pristojnosti

Naloge državnega tožilstva v predhodni preiskavi so določene v členu 2 **zakona o državnem tožilstvu**.

Državno tožilstvo:

nadzira operativno delo preiskovalnih in drugih organov;

organizira, vodi in izvaja predhodno preiskavo ter daje preiskovalnim organom navodila o vodenju kazenskih preiskav;

začne in vodi kazenski pregon;

varuje pravice in pravne interese posameznikov in države;

v zadevah, določenih z zakonom, pri sodišču vložijo predlog za uvedbo postopka ali vloge.

Državni tožilec v skladu s členom 36(1) **zakona o kazenskem postopku** opravlja naloge v zvezi s preiskovalnim nadzorom, preiskavo in kazenskim pregonom, zastopa obtožnico v imenu države ter opravlja še druge naloge v kazenskem postopku.

Nadzorni državni tožilec-

Nadzorni državni tožilec nadzira preiskavo v posamezni kazenski zadevi in lahko:

razveljavi odločitve, ki jih sprejmejo tožilec, ki vodi postopek, ali člani preiskovalne skupine;

od neposrednega predstojnika preiskovalca zahteva, da zamenja tožilca, ki vodi postopek, ali spremeni sestavo preiskovalne skupine, če ne sledijo navodilom ali če kršijo postopek, zaradi česar je ogrožen potek kazenskega postopka;

pregleda pritožbe zoper ravnanja ali odločitve tožilstev, ki vodijo postopek, ali članov preiskovalne skupine, neposrednega predstojnika preiskovalca ali osebe, ki opravlja procesna dejanja;

sprejema odločitve o uvedbi kazenskega postopka ali odstopu zadeve drugemu preiskovalnemu organu;

opravlja procesna dejanja, potem ko je o tem obvestil tožilca, ki vodi postopek.

Tožilec, ki vodi postopek

Nadzorni državni tožilec (ali po navodilih višjega državnega tožilca drug državni tožilec) lahko postane tožilec, ki vodi postopek (*procesa virītājs*). To vključuje vodenje kazenskega postopka in sprejetje odločitve o morebitni uvedbi kazenskega pregona. V izjemnih okoliščinah lahko generalni državni tožilec, oddelek za kazensko pravo generalnega državnega tožilstva ali glavni državni tožilec regionalnega sodišča imenuje državnega tožilca za tožilca, ki vodi postopek, v fazi preiskave.

V vlogi tožilca, ki vodi postopek, lahko državni tožilec:

doseže sporazum o krivdi z obdolžencem;

odloči o predložitvi kazenske zadeve sodišču;
predloži zadevo v sojenje po posebnem postopku;
ustavi kazenski postopek, če je to pravno utemeljeno.

Tožilec, ki vodi postopek, lahko sprejme katero koli procesno odločitev in opravi katero koli procesno dejanje ali to naloži članu preiskovalne skupine ali osebi, ki opravlja procesna dejanja.

Višji državni tožilec

Višji državni tožilec v skladu z zakonsko določenim postopkom preverja, ali državni tožilec opravlja svoje naloge, za katere je bil pooblaščen, ter odloča o pritožbah in očitkih v zvezi z odločitvami in ravnanji nadzornega državnega tožilca in tožilca, ki vodi postopek. Višji državni tožilec lahko na primer odloči o predlogu nadzornega državnega tožilca za zamenjavo neposrednega predstojnika preiskovalca ali preiskovalnega organa ali o tem, ali je umik obtožnice utemeljen in zakonit.

Višji državni tožilec lahko:

razveljavi odločitve preiskovalca, člana preiskovalne skupine ali nižjega državnega tožilca;

imenuje ali zamenja nadzornega državnega tožilca ali (državnega) tožilca, ki vodi postopek, če nadzor in pregon nista v celoti zagotovljena, ali sam prevzame to nalogo;

ustanovi preiskovalno skupino, če je zaradi obsega dela ogroženo dokončanje kazenskega postopka v razumnem času;

zahteva imenovanje drugega neposrednega predstojnika preiskovalca ali dodeli kazensko preiskavo drugemu preiskovalnemu organu.

Po odločitvi višjega državnega tožilca je lahko državni tožilec vključen v **preiskovalno skupino**; tožilec, ki vodi postopek, lahko od državnega tožilca zahteva, da opravi eno ali več procesnih dejanj.

Sodniki

Organizacija

Ustavni temelj sodstva so člani 82 do 86 [latvijske ustave](#) (*Latvijas konstitūcija*), v skladu s katerimi sodijo le sodišča. Sodniki so neodvisni in podrejeni le zakonu. Sodstvo ureja [zakon o sodstvu](#). Po latvijski zakonodaji so sodniki javni uslužbenci.

Javni organi, družbene in politične organizacije ter druge pravne in fizične osebe morajo spoštovati neodvisnost sodišč in imuniteto sodnikov. Nihče ne sme od sodnika zahtevati izjav ali razlag v zvezi z obravnavo posamezne zadeve ali iz kakršnega koli razloga posegati v sojenje. Sodnik ima pri opravljanju sodniške funkcije imuniteto. Sodniška funkcija ni združljiva s pripadnostjo politični stranki ali drugi politični organizaciji.

Vloga in pristojnosti

Naloga sodnikov je sojenje v civilnih, upravnih in kazenskih zadevah v skladu z zakonom.

V civilnih zadevah sodniki obravnavajo spore v zvezi z varstvom pravic (državljskih pravic, pravic iz delovnega razmerja, pravic iz družinskega razmerja itd.) in zakonitih interesov fizičnih in pravnih oseb ter odločajo v teh sporih.

V kazenskih zadevah sodniki obravnavajo obtožbe zoper obdolžence in odločajo o njihovi utemeljenosti. Sodniki lahko osebe spoznajo za nedolžne in jih oprostijo ali jih spoznajo za krive storitve kaznivega dejanja in jim naložijo kazen.

V upravnih zadevah sodniki izvajajo sodni nadzor nad zakonitostjo ravnanj izvršilne veje oblasti (upravni akti, ki jih izdajo organi, ali konkretna ravnanja teh organov) ter obravnavajo spore, ki izhajajo iz razmerij, ki jih ureja javno pravo. Sodnik tudi pojasni pravice in obveznosti fizičnih oseb v skladu z javnim pravom. V upravnih prekrškovnih zadevah sodniki obravnavajo zadeve v zvezi s storitvijo upravnih prekrškov ter o njih odločajo.

Poklicne dolžnosti sodnikov obsegajo vse dolžnosti sodnikov in sodišč, ki jih določa procesno pravo.

Pravne zbirke podatkov

Sodstvo ima svoj portal, tj. [portal latvijskih nacionalnih sodišč](#), ki je trenutno na voljo le v latvijskem jeziku. Na portalu so na voljo podrobni podatki o sodnem sistemu, seznam latvijskih sodišč in sodnikov, sodne statistike in kratek opis različnih vrst sodnih postopkov, s poudarkom na njihovih glavnih značilnostih in razlikah med njimi ter informacije o tem, kako začeti postopek pred sodiščem.

[Portal e-storitev latvijskih sodišč](#) pa zagotavlja dostop do anonimiziranih sodnih odločb, sodne prakse, razporeda razpisanih sodnih obravnav in druge informacije. Z vpisom opravilne številke zadeve ali vabila v oddelek *Tiesvedības gaita* (faza postopka) je mogoče dobiti informacije o točni fazi zadeve ter o sodišču in stopnji, na kateri se zadeva obravnava, o naslednjih razpisanih sodnih obravnavah, o sprejetih odločbah, vloženih ugovorih in izidu sodnega postopka.

Poročila o delu sodišč so objavljena na spletišču [sodne uprave](#).

Informacije o aktualnih **vprašanjih politike v zvezi s sodnim sistemom** so objavljene tudi na spletišču [latvijskega ministrstva za pravosodje](#). Portal je na voljo tudi v angleškem jeziku.

E-informacije o vrhovnem sodišču in njegovih dejavnostih so na voljo na spletišču [vrhovnega sodišča](#). Portal je na voljo tudi v angleškem jeziku.

Odvetniki (zagovorniki)

Organizacija

Odvetniki (zagovorniki) so neodvisni delavci v pravni stroki, ki zagotavljajo pravno pomoč, pri čemer branijo in zastopajo zakonite interese posameznikov pred sodiščem in v predhodnih preiskavah, zagotavljajo pravno svetovanje, pripravljajo pravne dokumente in opravljajo še druga pravna dejanja.

Odvetniki (zagovorniki) so člani pravosodja, ki vodijo zadeve pred sodišči ali organi, ki vodijo predhodno preiskavo, v Republiki Latviji, potem ko jih izberejo in za to pooblastijo stranke v sporu, toženci/obdolženci in druge zainteresirane strani (stranke), v zakonsko določenih primerih pa delujejo tudi po pooblastilu predsednika sodišča, vodje organa, ki vodi predhodno preiskavo, ali latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov. Odvetniki (zagovorniki) zagotavljajo tudi druge oblike pravne pomoči v skladu z zakonsko določenim postopkom <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

V Latviji lahko poklic odvetnika opravljajo naslednje osebe:

latvijski državljani;

državljeni držav članic Evropske unije, ki so se v kateri koli državi članici Evropske unije usposobili za opravljanje odvetniškega poklica/poklica zagovornika (odvetniki držav članic EU);

tuji odvetniki (ki niso odvetniki držav članic EU), ki lahko opravljajo poklic v Latviji v skladu z mednarodnimi sporazumi o pravni pomoči, ki so zavezujoči za Latvijo.

Vsi zapriseženi odvetniki (zagovorniki) opravljajo odvetništvo kot svoboden poklic in so člani latvijskega kolegija zapriseženih odvetnikov (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), neodvisnega nacionalnega poklicnega združenja. Organi, ki sestavljajo latvijski kolegij zapriseženih odvetnikov, so **skupščina zapriseženih odvetnikov, latvijski svet zapriseženih odvetnikov, revizijski odbor in disciplinski odbor**.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih [latvijskega kolegija zapriseženih odvetnikov](#) in [latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov](#), zakonih in predpisih, odvetniških (zagovorniki) in sodiščih, pred katerimi opravljajo poklic (s kontaktnimi podatki), so skupaj s podrobnimi podatki o drugih vprašanjih v zvezi s **pravniškim poklicem v Latviji** na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov](#).

Notarji

Organizacija

Zapriseženi notarji opravljajo notarske zadeve pod nadzorom pravosodnih organov v skladu s postopkom, določenim v [zakonu o notariatu](#). Zapriseženi notarji so del pravosodja, spadajo pod regionalna sodišča in opravljajo naloge, ki jim jih nalaga zakon. Pri opravljanju svojih nalog so zapriseženi notarji enakovredni javnim uslužbencem. Zapriseženi notarji so pri opravljanju svojega poklica finančno neodvisni, njihove takse pa določa [kabinet ministrov](#).

Po [zakonu o notariatu](#) so zapriseženi notarji pristojni za:

sestavljanje notarskih listin;
sestavljanje notarskih potrdil;
prevzemanje denarja, vrednostnih papirjev in listin v hrambo;
prevzemanje predmetov, ki so predmet obveznosti, v hrambo;
vodenje zapuščinskih zadev;
sestavljanje predlogov za delitev premoženja v primerih, določenih z zakonom;
vodenje postopka za razvezo zakonske zveze (če sta se zakonca sporazumela o razvezi in pisni obliki in ni nobenega nerešenega spora);
opravljanje drugih dejanj, določenih z drugimi zakoni.

Po [zakonu o notariatu](#) lahko zapriseženi notarji prav tako:

poskrbijo za utrditev in zavarovanje pravic v zemljiških knjigah, vpis in zavarovanje pravic in drugih podrobnosti v državni zemljiški knjigi in v razvidih, ki jih vodi register podjetij;
od javnih, občinskih in zasebnih institucij ter od uradnikov in fizičnih oseb pridobijo dovoljenja, potrdila in druge dokumente, potrebne za sklenitev ali preverjanje verodostojnosti aktov za notarsko overitev in potrditev;
sestavljajo osnutke aktov, pogodb in drugih listin, ki se nanašajo na dejavnost zapriseženega notarja, ter pripravljajo kopije in prevode;
zagotavljajo druge oblike pravne pomoči;
vodijo o mediacijo kot pooblaščen mediatorji v skladu z določbami in postopki iz [zakona o mediaciji](#).

Vsi latvijski zapriseženi notarji so člani latvijskega kolegija zapriseženih notarjev (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*), ki je neodvisen nacionalni organ zapriseženih notarjev. [Latvijski svet zapriseženih notarjev \(Latvijas Zvērinātu notāru padome\)](#) je predstavniški in nadzorni organ za zaprisežene notarje ter upravni in izvršilni organ latvijskega kolegija zapriseženih notarjev. Njegove naloge določa [člen 230 zakona o notariatu](#).

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih in številu zapriseženih notarjev ter lokaciji njihovih pisarn in druge informacije v zvezi z latvijskim notariatom so na voljo na uradnem spletišču [latvijskih notarjev](#).

Zapriseženi sodni izvršitelji

Organizacija

Zapriseženi sodni izvršitelji (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) so del pravosodja. Zapriseženi sodni izvršitelji delujejo na regionalnih sodiščih, izvršujejo sodne odločbe in odločbe drugih organov ter opravljajo zakonsko določene dejavnosti.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo pravniški poklic neodvisno, pri opravljanju svojih nalog pa se štejejo za enakovredne javnim uslužbencem. Pri opravljanju svojih nalog so zapriseženi sodni izvršitelji neodvisni in podrejeni le zakonu. Zahteve in odredbe, ki jih zapriseženi sodni izvršitelji izdajajo pri opravljanju svojih poklicnih dolžnosti, so zavezujoče za vse stranke na nacionalnem ozemlju.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo svoje naloge na območju krajevnne pristojnosti regionalnega sodišča, pod katero spadajo. Število zapriseženih sodnih izvršiteljev, njihova delovna mesta, pristojnosti in meje pristojnosti določa kabinet ministrov.

Zapriseženi sodni izvršitelji pri opravljanju svojih nalog uporabljajo [zakon o civilnem postopku](#) in druge dele zakonodaje ter upoštevajo metodologijo, ki jo je potrdil latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev (ki je predstavniški in nadzorni organ za zaprisežene sodne izvršitelje v Latviji), in izkušnje, pridobljene na podlagi sodne prakse.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o lokaciji pisarn zapriseženih sodnih izvršiteljev in predpisih, ki urejajo njihov poklic in dejavnosti latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev, so na voljo na [spletišču latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#). Portal je trenutno na voljo le v latvijskem jeziku.

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Latviji ni nobenega seznama takih organizacij.

Povezave

[Državno tožilstvo](#)

[Urad za boj proti pranju denarja](#)

[Portal latvijskih nacionalnih sodišč](#)

[Sodna uprava](#)

[Latvijski svet zapriseženih odvetnikov](#)

[Latvijski notarji](#)

[Spletišče latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#)

[Ministrstvo za pravosodje Republike Latvije](#)

Zadnja posodobitev: 31/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.